

ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН БИЕЛЭЛТ

“Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт”-ийн үнэлгээг 2022 оны хүрсэн түвшинг зорилтот түвшин болон суурь үзүүлэлттэй харьцуулан дүгнэлээ.

Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийг батлагдсан 45 үзүүлэлтийн дагуу гаргаж, 2022 оны гүйцэтгэлийг тооцоход 93,4 хувийн биелэлттэй дүгнэгдсэн байна.

Биелэлт гараагүй 1 үзүүлэлт байгаа нь оюутан цэрэг сургалтад хамрагдах суралцагчдын тоо байгаа ба Батлан хамгаалахын сайдаас “Оюутан цэрэг” сургалтыг төсвийн хүндрэлтэй байдлаас шалтгаалан 2022 онд аймаг, орон нутагт зохион байгуулаагүй болно. Харин Улаанбаатар хотод зохион байгуулсан “Оюутан цэрэг” сургалтад тус аймгийн харьяат 14 оюутан хамрагдсан байна.

Хүснэгт 1.7

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь үзүүлэлт	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Өөрчлөлтийн хувь	Үнэлгээ
			2020	2022			
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ							
1	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	сая төгрөг	614,211.8	728,200.0	728,210.0 ¹	100,0	100,0
2	Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ	сая төгрөг	5.3	5.8	6.3 ²	108,6	100,0
3	Төсвийн орлого	сая төгрөг	85,288.6	91,000.0	90,462.8 ³	99,4	99,4
4	Төсвийн зардал	сая төгрөг	84,055.6	88,115.9	87,055.3 ⁴	98,4	98,4
5	Төсвийн тэнцэл		1,233.0	2,884.1	3,407.5 ⁵	118,1	100,0
6	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн хувь	хувь	50.0	74,0	74,0	100,0	100,0
7	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн эргэн төлөлтийн хувь	хувь	61,2	66,0	62,2	94,2	94,2
8	Ажилгүйдлийн түвшин	хувь	6,7	6,2	6,3 ⁶	98,4	98,4
9	Ажиллах хүчний оролцооны хувь	хувь	68,4	68,9	70,9 ⁷	102,9	100,0
10	Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан иргэдийн нийт хүн амд эзлэх хувь	хувь	74,0	74,8	75,3	100,7	100,0
11	Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам (ажиллах хүч)-ын нийгмийн	хувь	50,6	52,8	53,1	100,6	100,0

	даатгалд эзлэх хувь						
12	Шинээр бий болгосон байнгын ажлын байрны тоо	тоо	1000	1100	1680	152,7	100,0
13	Хэрэглээний үнийн индекс	индекс	5,4	4,0	15,2	26,3	26,3
14	Малын тоо	мянган толгой	5,625.5	5,300.0	4,589.3	86,6	86,6
15	Хураан авсан үр тариа	мянган тонн	3,6	3,7	6.9	186,5	100,0
16	Хураан авсан малын тэжээл бусад	мянган тонн	2,3	4,2	7,3	173,8	100,0
17	Хураан авсан хүнсний ногоо	мянган тонн	2,6	2,7	2,7	100,0	100,0
18	Хүлээн авах гадаад жуулчдын тоо	тоо	-	29,300	38,380	131,0	100,0
19	Идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо	тоо	961	1061	1123	105,8	100,0
20	Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн нийт өрхөд эзлэх хувь	хувь	6,8	7,0	8,4	120,0	100,0
21	Цахилгаан эрчим хүчээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь	хувь	95,5	95,7	95,7	100,0	100,0
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН ДУНДАЖ						109,7	95,4
НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ							
22	Хүн амын дундаж наслалт	жил	70,8	70,99	71,9	101,3	100,0
23	Хүний хөгжлийн индекс	индекс	0,65	0,67	0,68	101,5	100,0
24	Жендерийн тэгш бус байдлын индекс	индекс	0,79	0,77	0,8	96,3	96,3
25	Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	613	601	696	115,8	84,2
26	Иргэдэд учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлтийн түвшин	хувь	23,7	23,9	45,0	188,3	100,0
27	PM2.5 тоосонцорын жилийн дундаж агууламж	М кг/м ³	Тоосонцор хэмжих багажны хэвийн бус ажиллагаанаас шалтгаалан үзүүлэлт гарах боломжгүй байгаа.				

28	PM10 тоосонцорын жилийн дундаж агууламж	М кг/м ³	105,0	90,0	90,0	100,0	100,0
29	Ойгоор бүрхэгдсэн талбайн эзлэх хувь	хувь	4,7	4,7	4,7	100,0	100,0
30	Дахин боловсруулсан хог хаягдлын эзлэх хувь	хувь	0,2	1,00	1,00	100,0	100,0
31	Хот суурин газрын тогтмол цуглуулж, шаардлага хангасан байдлаар устгах хог хаягдлын эзлэх хувь	хувь	10,0	20,0	40,7	203,5	100,0
32	100,000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин	Промиль	38,4	18,2	50,3	36,2	36,2
33	1,000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин	Промиль	14,6	12,6	14,6	86,3	86,3
34	10,000 хүн амд вируст гепатитын өвчлөл	тоо	0,7	0,68	0,8	85,0	85,0
35	Тухайн жилийн товлолт дархлаажуулалта д хамрагдсан хүүхдийн эзлэх хувь	хувь	99,0	99,2	98,2	99,0	99,0
36	Артерын даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	92,0	92,2	81,5	88,4	88,4
37	Чихрийн шижин өвчний үеийн эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	93,1	93,3	92,7	99,4	99,4
38	Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	42,8	54,8	30	54,7	54,7
39	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	хувь	88,5	90	85	94,4	94,4
40	Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	хувь	100,0	100,0	92,8	92,8	92,8

41	Цэцэрлэгийн бүлгийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо	тоо	35,3	34,5	32,9	104,9	100,0
42	Бага ангийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо	тоо	27,4	26,5	28,8	92,0	92,0
43	Элсэлтийн ерөнхий шалгалтын дундаж оноо	тоо	518,1	524	527,5	100,7	100,0
44	Оюутан цэрэг сургалтад хамрагдах суралцагчдын тоо	тоо	Батлан хамгаалахын сайдаас “Оюутан цэрэг” сургалтыг төсвийн хүндрэлтэй байдлаас шалтгаалан 2022 онд аймаг, орон нутагт зохион байгуулаагүй болно. Харин Улаанбаатар хотод зохион байгуулсан “Оюутан цэрэг” сургалтад тус аймгийн харьяат 14 оюутан хамрагдсан.				
45	Төрийн цахим үйлчилгээний тоо	тоо	182	192	243	126,6	100,0
НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН ДУНДАЖ						103,0	91,3
НИЙТ ДУНДАЖ						106,4	93,4

[1] 2022 оны жинхэнэ гүйцэтгэл гараагүй тул 2022 оны урьдчилсан гүйцэтгэлийн мэдээг авав. Эх сурвалж: Өвөрхангай аймгийн Статистикийн хэлтэс

[2] 2022 оны жинхэнэ гүйцэтгэл гараагүй тул 2022 оны урьдчилсан гүйцэтгэлийн мэдээг авав. Эх сурвалж: Өвөрхангай аймгийн Статистикийн хэлтэс

[3] Үндэсний статистикийн хорооны www.1212.mn мэдээллийн сан дээр мэдээлэл эцэслэж гараагүй тул аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн мэдээллийг авав.

[4] Үндэсний статистикийн хорооны www.1212.mn мэдээллийн сан дээр мэдээлэл эцэслэж гараагүй тул аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн мэдээллийг авав.

[5] Үндэсний статистикийн хорооны www.1212.mn мэдээллийн сан дээр мэдээлэл эцэслэж гараагүй тул аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн мэдээллийг авав.

[6] Урьдчилсан байдлаар 2022 оны 4 улирлын дунджаарх мэдээллийг авав. Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, Ажиллах хүчний судалгаа (www.1212.mn)

[7] Урьдчилсан байдлаар 2022 оны 4 улирлын дунджаарх мэдээллийг авав. Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, Ажиллах хүчний судалгаа (www.1212.mn)

Нийт 44 үзүүлэлт 93,4 хувийн биелэлттэй дүгнэгдсэн ба нийгэм болон эдийн засгийн салбараар хуваан зорилтын биелэлтийг тус бүрд нь авч үзвэл нийгмийн салбарын 23 зорилтын биелэлтийн дундаж 91,3 хувь гарсан байна. Үүнд 10 үзүүлэлт 100,0 хувь биелсэн, 10 үзүүлэлт 83,5-99,4 хувьтай биелсэн ба 2 үзүүлэлт хангалтгүй буюу 36,2 болон 54,7 хувийн биелэлттэй гарсан байгаа нь 100,000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин, хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь гэсэн 2 үзүүлэлт байна. Өвөрхангай аймагт 2022 онд эхийн эндэгдэл 1 тохиолдол гарсан нь эх барихын шалтгаант эхийн эндэгдэл бөгөөд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой 3 дугаар хожимдол байсан байна. Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь 54,7 хувийн биелэлттэй байгаа нь Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны “Журам батлах тухай” А/139 дүгээр тушаалын дагуу 2022 оны 5 дугаар сараас эрт илрүүлгийн үйл ажиллагаа эхэлж 9 дүгээр сараас программ жигдэрсэн тул хамралт буурсан үзүүлэлттэй байна.

Эдийн засгийн салбарын 21 зорилтын биелэлтийн дундаж 95,4 хувь гарсан байна. Үүнд 15 үзүүлэлт 100,0 хувь, 5 үзүүлэлт 83,5-99,4 хувьтай үнэлэгдлээ. Биелэлт хангагдаагүй 1 үзүүлэлт байгаа нь хэрэглээний үнийн өсөлт байна. Зорилтын биелэлт бага хувьтай үнэлэгдсэн байдалд дүн шинжилгээ хийхэд хэрэглээний үнийн индекс 3,7 дахин өссөн нь

ковид-19 цар тахлын нөлөөллөөс үүдэлтэй, эдийн засгийн өсөлт саарсан, мөн дэлхийн нийтийг хамарсан тээврийн салбарын хямралаас үүдэлтэй барааны үнийн өсөлтөөс шууд хамааралтай үзүүлэлт гэж дүгнэлээ.

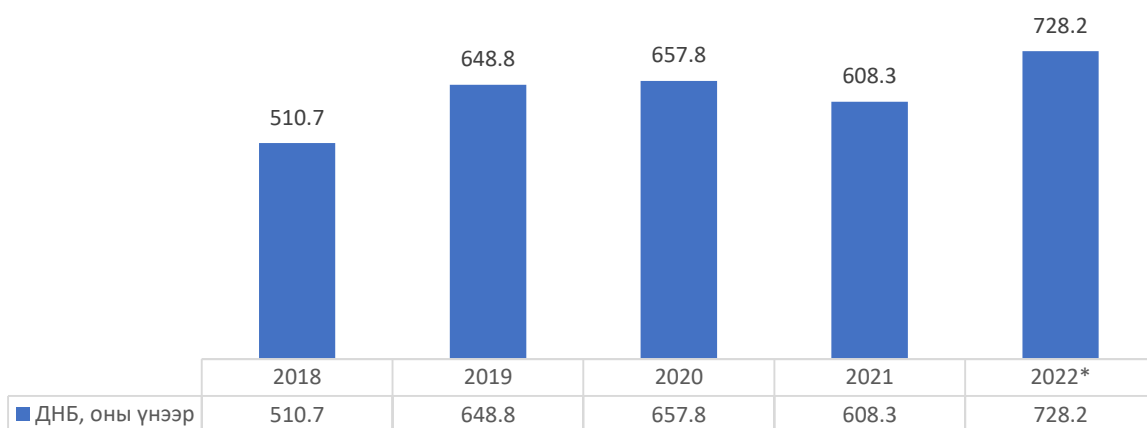
Өвөрхангай аймаг хөдөө аж ахуйн салбарын өсөлтийг хангаж ажиллахын тулд малын тоог нэмэгдүүлэхээр төлөвлөж ажилласан хэдий ч байгаль, цаг агаарын давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөллөөс үүдэн сүүлийн жилүүдэд малыг чанаржуулах, тооноос чанарт шилжих, бэлчээрийн даацыг бууруулах бодлого барьж ажиллаж эхэлсэн, мөн 2021 оноос хэрэгжиж эхэлсэн малын хөлийн татварын бодлого нь малын тоо буурах шалтгаан болсон гэж дүгнэв.

Аймгийн нийгэм эдийн засгийн хөгжлийн түвшинг илэрхийлсэн зарим үзүүлэлтүүдийг сүүлийн жилүүдээр харвал:

-Аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн суурь түвшнээс 18,6 хувиар, зорилтот түвшнээс 0,001 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлт гарсан нь эдийн засгийн салбарын гол зорилт биелсэн үр дүнд хүрснийг илтгэж байна.

Аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, тэрбум төгрөгөөр 2018-2022 онд

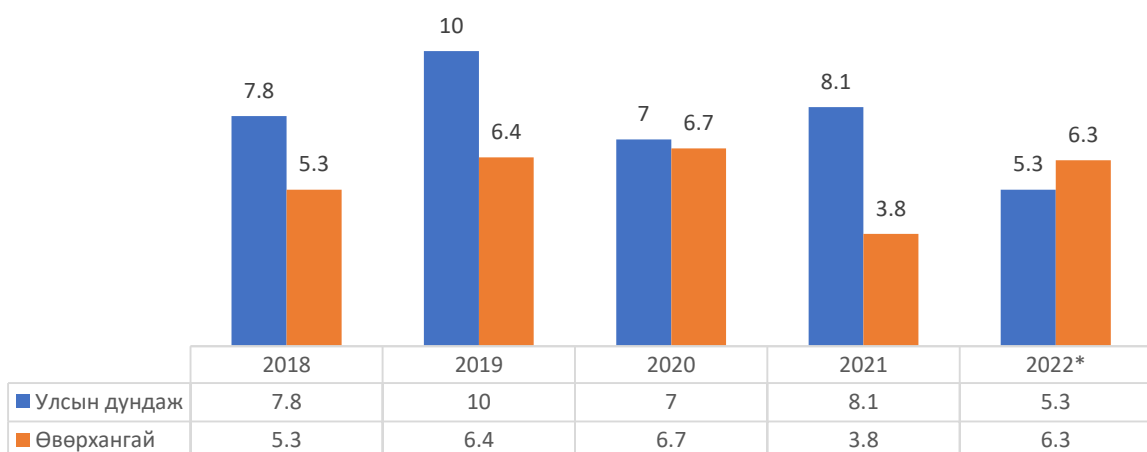
График 1.5

-Ажилгүйдлийн түвшин суурь түвшин буюу 2020 онд 6,7 хувь байсан ба 2022 онд 6,2 хувьд хүргэх зорилт тавьсан нь тухайн оны 4 дүгээр улирлын урьдчилсан тооцоогоор 6,4 хувьд хүрч зорилтот түвшин 98,4 хувьтай биелсэн байна.

Ажилгүйдлийн түвшин, улс болон аймагт, 2018-2022 онд

График 1.6

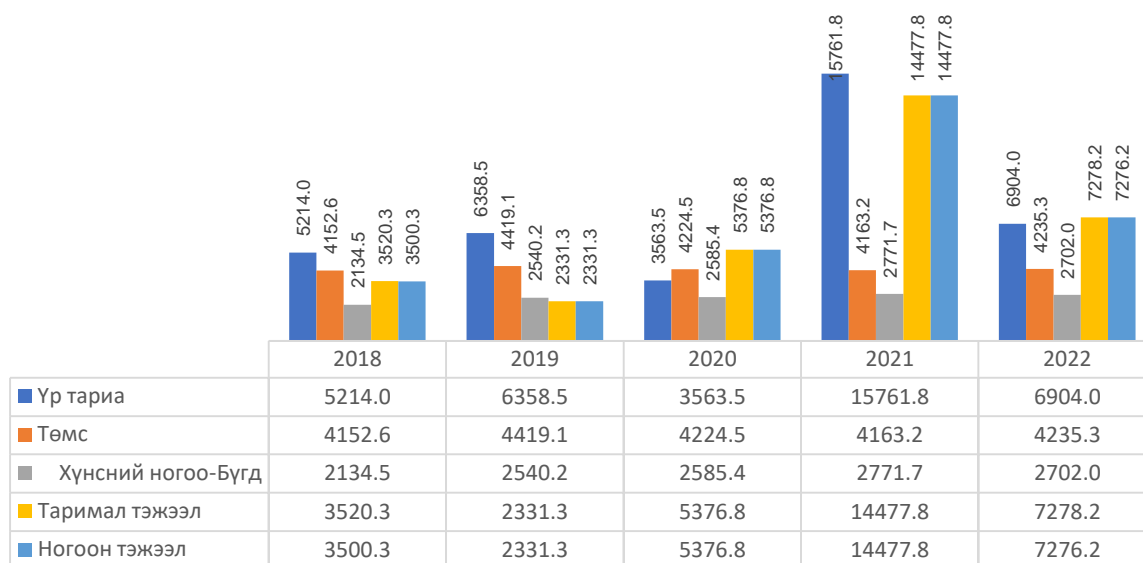

Тайлбар:*-2022 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар урьдчилсан тооцоолол ба 2021 оны жилийн эцсийн тооцоолол гараагүй болно. Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, (www.1212.mn)

-Аймгийн хэмжээнд хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо малын тэжээлийн хэмжээ зорилтот түвшнээс бүгд өссөн үзүүлэлттэй гарсан байна. Тухайлбал үр тариа хураан авалт суурь түвшин болон зорилтот түвшнээс 1,9 дахин, малын тэжээл хураан авалт суурь түвшнээс 3,2 дахин, зорилтот түвшнээс 1,7 дахин тус тус өссөн байна.

Нийт хураан авсан ургац, төрлөөр, тн-оор, 2018-2022 онд

График 1.7

Зорилтот түвшинг 100,0 хувь хангасан 25 үзүүлэлтийн 36,0 хувь буюу 8 үзүүлэлт нь зорилтот түвшнээс 15,0-аас дээш хувиар давсан буюу маш сайн биелсэн үнэлгээтэй байна. Энэ нь эдийн засгийн салбарын 5 үзүүлэлт, нийгмийн салбарын 3 үзүүлэлт байна. Тодруулбал төсвийн тэнцэл, шинээр бий болгосон байнгын ажлын байрны тоо, хураан авсан үр тариа, хураан авсан малын тэжээл, хүлээн авсан гадаад, дотоод жуулчдын тоо, инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн нийт өрхөд эзлэх хувь зэрэг үзүүлэлтүүд байна.

Орон нутгийн боловсролын чанарыг илэрхийлэх элсэлтийн ерөнхий шалгалтын дүнгээр 2016 онд 527,1 хэмжээст оноо (улсад 1), 2017 онд 520,7 оноо (улсад 2), 2018 онд 520,4 оноо (улсад 3), 2019 онд 518,1 оноо (улсад 4), 2020 онд 530,4, 2021 онд 538,6 хэмжээст оноотой улсад 1 дүгээр байр эзэлж байсан бол 2022 онд 527,5 хэмжээст оноотойгоор улсад хоёрдугаар байр эзэлсэн амжилт үзүүлжээ.

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХЭЛТЭС